

Protocol Kansrijk Adviseren PO/VO

Voorwoord

Voor u ligt het handboek dat informeert over de procedure die op De Tweeklank wordt gehanteerd om tot een passend schooladvies voor het VO te komen.

De overgang van leerlingen van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs verdient meer dan ooit de aandacht van alle betrokkenen. Niet alleen is die overgang van oudsher al een grote stap voor iedere leerling en zijn directe omgeving, maar ook de verschillen in structuur en cultuur tussen primair en voortgezet onderwijs waren en blijven groot.

In dat spanningsveld is een procedure nodig die alle betrokkenen een beeld schetst van de wederzijdse belangen en gezichtspunten en de verschillende te maken keuzen. Maar bovenal staat het belang van de leerling voorop.

Die intentie leeft bij ons op school. Daarom kennen onze collega's de inhoud van dit handboek en vragen wij betrokkenen dit ook eigen te maken.

De afspraken, vastgelegd in dit handboek, zijn door middel van consent besproken en vastgelegd maar ook getoetst aan wat onze wettelijke verplichtingen en mogelijkheden zijn.

Niet onvermeld kan blijven dat de pandemie die sinds maart 2020 een stevige invloed heeft op het onderwijs, ongetwijfeld zijn sporen nagelaten heeft en nog nalaat op onze leerlingen. Het beoordelen van de prestaties van leerlingen, zowel cognitief als sociaal-emotioneel, is daarmee lastiger gemaakt.

Via het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) werken wij hard aan het herstellen van de eventueel opgelopen achterstanden. Dit herstelprogramma staat verder los van de afspraken in ons handboek.

Daarnaast heeft de minister scholen opgeroepen om kansrijk te adviseren. Dat is in het ons handboek over schooladvies verwerkt.

Manon Boekschoten
Schoolleider
RK de Tweeklank

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. De professionals: rollen en verantwoordelijkheden
2. Hoe het schooladvies tot stand komt
3. Welke factoren wegen mee bij het basisschooladvies?
4. Dubbele adviezen
5. De warme overdracht

Bijlagen:

- leerlingkenmerken
- schema activiteiten per leerjaar
- Voorbeelden: gedrag dat kansen belemmert of kansen vergroot

1. De professionals: rollen en verantwoordelijkheden

Leerkracht(en) groep 6 en 7

De adviesprocedure begint in groep 6. Door vanaf groep 6 het gesprek aan te gaan over de wederzijdse verwachtingen, neemt voor ouders de duidelijkheid over het schooladvies van hun kind toe. De leerkracht formuleert samen met de IB-er gedurende leerjaar 6 voor alle leerlingen een **inschatting** van schoolniveau. Deze is nog niet met ouders gecommuniceerd.

Bij leerlingen waarbij dit van toepassing is wordt vanuit het ontwikkelingsperspectief (OPP) tevens de inschatting van extra ondersteuningsbehoefte besproken. Het is belangrijk dat er steeds gesproken wordt over een inschatting van de extra ondersteuningsbehoefte, omdat de school op die manier nog kan inzetten op de ondersteuning.

In de loop van groep 7 bekijken en bespreken wij opnieuw een inschatting van het schoolniveau. Leerkrachten gaan hierover in gesprek met ouders tijdens rapport en/of voortgangsgesprekken. Dit gesprek is ook bedoeld om ouders te informeren over het verdere verloop van het traject.

Leerkracht(en) groep 8

De leerkracht van groep 8 draagt verder zorg voor een juiste dossiervorming. Hij/zij is, gedurende deze laatste fase van de adviesprocedure, de contactpersoon voor ouders en collega's van het VO. De leerkracht in groep 8 heeft de mogelijkheid om te werken met een [hiatenplan](#). Voor de leerlingen is er een onderwijskundig rapport in onderwijs transparant opgesteld. Dit OKR wordt voor 1 maart klaargezet voor de betrokken V(S)O-school.

Uiteraard hebben ouders van de leerlingen inzage in het uittreksel van dit verslag. In februari verstuurt de leerkracht de recente Cito-toetsgegevens m.b.v. een Overstap Service Onderwijs (OSO) naar onderwijs transparant, zodat het berekende schoolniveau definitief kan worden vastgesteld.

Voor 1 maart van het schooljaar waarin de leerling de PO-school verlaat, bespreekt de leerkracht met ouders en leerling het definitieve schooladvies.

Ouders ontvangen het aanmeldformulier tijdens het adviesgesprek en dienen deze brief bij aanmelding op de VO-school van voorkeur af te geven. Het schooladvies wordt tevens in het leerlingvolgsysteem vastgelegd en in BRON gemeld.

Nadat wij de uitslag van de Eindtoets PO hebben ontvangen wordt deze toegevoegd aan het OKR in Onderwijs transparant en gemeld in BRON. Bij een hogere uitslag dan in het eerdere schooladvies gegeven, moet binnen twee weken na binnenkomst van de uitslag een heroverweging van het schooladvies plaatsvinden. Deze heroverweging kan leiden tot een bijstelling van het oorspronkelijk vastgestelde schooladvies, dit doen wij altijd in overleg met alle betrokken partijen. Bijstelling is alleen naar boven mogelijk.

De intern begeleider

De intern begeleider bewaakt de adviesprocedure op tijdigheid, transparantie en consistentie. Met tijdigheid wordt bedoeld dat alle aspecten van de procedure op het juiste moment zorgvuldig uitgevoerd worden. Dat houdt in dat de afgesproken gegevens gebruikt en op een juiste manier geïnterpreteerd worden.

Met transparantie wordt bedoeld dat de werkwijze om tot het uiteindelijke schooladvies te komen voor alle betrokken partijen inzichtelijk is.

Met consistentie wordt bedoeld dat het proces nauwlettend gevolgd wordt, opdat de uitspraken die leerkrachten doen samenhangend zijn en gebaseerd op betrouwbare gegevens uit het leerlingendossier.

De intern begeleider is bij uitstek de professional die de inhoudelijke juistheid kan toetsen en de consistentie van uitspraken van leerkrachten door de jaren heen kan beoordelen. Vanzelfsprekend is de intern begeleider ook degene die de leerkrachten gedurende het verloop van de adviesprocedure met raad en daad bij kan staan bij de uitvoering ervan.

De directeur van de Tweeklank

De directeur is eindverantwoordelijk voor het opstellen van het schooladvies en bewaakt in die zin actief de werkwijze in de school om zorgvuldig tot dit advies te komen. Bij het bewaken van die werkwijze hoort ook het planmatig evalueren van de gevolgde werkwijze, het op peil houden van de expertise over de inrichting van het vervolgonderwijs, het faciliteren van betrokken medewerkers in tijd en middelen en het beoordelen van de afgegeven adviezen over langere termijn.

2. Hoe het schooladvies tot stand komt

Er gelden [wettelijke regels](#) rond de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs. Het is allereerst belangrijk dat het schooladvies zorgvuldig tot stand komt.

Belang van goed schooladvies

Een goed overwogen schooladvies biedt kinderen de beste kansen. Het onderzoek '[Kansen\(on\)gelijkheid bij de overgangen po-vo](#)' geeft handvatten voor ons om met het schooladvies de kansen van onze leerlingen te vergroten.

Wat zijn de regels?

1. Het schooladvies is leidend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs. De vo-school kan een leerling wel hoger plaatsen dan het schooladvies. Lager plaatsen is alleen toegestaan op verzoek van de ouders.
2. Basisscholen moeten het schooladvies voor 1 maart vaststellen en voor 15 maart in ROD registreren.
3. De eindtoets geldt voor alle leerlingen als tweede gegeven. Wanneer het resultaat op de eindtoets hoger uitvalt dan verwacht, moeten wij het advies heroverwegen. Wij kunnen besluiten het advies naar boven bij te stellen. Dit bijgestelde advies is dan leidend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs. Wanneer het resultaat lager is dan verwacht, heroverwegen wij het schooladvies niet.

Berekend schoolniveau

Het (enkelvoudige) berekend schoolniveau is gebaseerd op de resultaten van de Cito LOVS toetsen van groep 6, 7 en 8. Dit advies wordt in het LVS (automatisch) berekend op basis van de vaardigheidsscores van de toetsen van spelling, rekenen en begrijpend lezen. Het berekend schoolniveau kan geïnterpreteerd worden als het minimale schoolniveau dat een leerling, op basis van de resultaten van de Cito LOVS toetsen, aan zou moeten kunnen.

Klasplaatsingsvoorstel

Het (enkelvoudige) klasplaatsingsvoorstel kan gezien worden als de professionele inschatting van onszelf. Om tot een goed onderbouwd klasplaatsingsvoorstel te komen kan de leerkracht bijvoorbeeld gebruik maken van de resultaten van de methode-gebonden toetsen en observaties gericht op inzet, motivatie, werkhouding, sociaal emotionele ontwikkeling en huiswerkattitude. Maar ook van onze samenvatting leerlingkenmerken.

Schooladvies

Het schooladvies is gebaseerd op:

1. het berekend schoolniveau
2. het klasplaatsingsvoorstel

Indien het klasplaatsingsvoorstel afwijkt van het berekend schoolniveau ontstaat er automatisch een gecombineerd schooladvies. Komen berekend schoolniveau en klasplaatsingsvoorstel overeen dan is er sprake van een enkel schooladvies. De Eindtoets PO wordt gebruikt als objectivering van het schooladvies. Indien de score hoger uitvalt dan het gegeven schooladvies moet de basisschool dit advies samen met ouders heroverwegen (bespreken). Dit kan leiden tot bijstelling van het schooladvies, de basisschool is hiertoe echter niet verplicht.

3. Welke factoren wegen mee bij het basisschooladvies?

Wat zou een leraar moeten meewegen bij het basisschooladvies? Werkhouding en motivatie, leerresultaten, het opleidingsniveau van de ouders, en de ondersteuning van thuis: helpt het meenemen ervan de kansen van een leerling, of juist niet? Uit [onderzoek van de inspectie](#) blijkt wat de kansen van leerlingen kan bevorderen of juist belemmeren. En hoe zit het met dubbele adviezen?

Hebt u de '[interactieve simulatie Basisschooladvies](#)' gedaan? Dan kreeg u al persoonlijke feedback over deze factoren. Hier volgt een nadere toelichting over de invloed van de verschillende factoren bij het basisschooladvies.

Wij kennen echter ook een veelheid aan instrumenten om de ontwikkeling van de leerling te volgen. Om te komen tot een evenwichtig advies is het noodzakelijk alles te gebruiken.

1. Het leerling- en onderwijsvolgsysteem (LVS)

Het LVS levert via methodeonafhankelijke toetsen objectieve informatie over de leerprestaties van leerlingen. Wij maken gebruik van het LVS van Cito. Het (enkelvoudige) berekend schoolniveau is gebaseerd op de resultaten van de LVS-toetsen van groep 6, 7 en 8. Dit advies wordt automatisch berekend op basis van de vaardigheidsscores van de toetsen van spelling, rekenen en begrijpend lezen. Het berekend schoolniveau kan geïnterpreteerd worden als het minimale schoolniveau dat een leerling, op basis van de resultaten van de LVS toetsen, aan zou moeten kunnen. Volgens de richtlijnen van Cito kan alleen van een betrouwbaar toetsresultaat worden gesproken als het functioneringsniveau van een leerling niet meer dan een jaar afwijkt van het normniveau van de gemaakte toets.

2. Methodegebonden toetsen

Methodegebonden toetsen geven informatie over de mate van beheersing van een bepaald deel van een aangeboden en verwerkt leerstofdomein. Ook geeft het de leerkracht informatie over het tempo waarin de leerling leert, de mate van beheersing van het leerstofonderdeel en eventueel specifieke fouten. Anders dan de LOVS-toetsen, geven deze toetsen dus vooral informatie die bruikbaar is voor het inrichten van het vervolg van het leerproces.

3. Observaties door de leerkracht

Tijdens het werken met de leerling doet de leerkracht indrukken van de leerling op. In dit verband is vooral de informatie over de motivatie voor leren en de werkhouding van de leerling van belang. In de praktijk van alledag is het vaak niet mogelijk hierover objectieve gegevens te verzamelen. Het beeld van elke leerling wordt in een reeks van jaren en door ervaringen van verschillende leerkrachten opgebouwd. Aansluitend op de observaties van de leerkracht, maken scholen gebruik van instrumenten die de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in kaart brengen. Deze kunnen gebruikt worden bij het opstellen van het schooladvies VO maar mogen geen valkuil zijn.

Het helpt als een school gedragskenmerken zoals werkhouding, motivatie, concentratie, zelfstandigheid niet beschouwt als vaststaande (en belemmerende) factoren, maar juist doelgericht met leerlingen werkt aan het wegwerken van deze belemmeringen. Op die manier biedt de school grotere kansen aan leerlingen.

4. Achtergrondgegevens

Gegevens over de thuissituatie van de leerling kunnen van belang zijn bij de onderbouwing van het schooladvies. Dat geldt zowel voor de bevorderende als de belemmerende factoren. Ook andere factoren die een positieve dan wel negatieve invloed kunnen hebben op het succes in het voortgezet onderwijs worden benoemd.

Bovenstaande bronnen vormen de kwantitatieve en kwalitatieve input voor het opstellen van het advies. De feitelijke onderbouwing van het advies berust dus op de redenering dat scholen en leerkrachten deze bronnen (juist) gebruiken. Deze onderbouwing dient zo sluitend mogelijk (valide) en van goede argumenten voorzien te zijn. We weten dat een goede samenwerking met ouders de schoolontwikkeling van leerlingen ten goede komt. Dit geldt ook voor de betrokkenheid van ouders bij het schooladvies. Ook hiervoor is het belangrijk dat de school in beeld heeft wat de kenmerken zijn van de ouderpopulatie. Op die manier kan de school bepalen hoe zij hierop kunnen inspelen, met als doel: de kans vergroten op het best passende advies voor leerlingen.

Persoonlijke aannames en impliciete houdingen spelen altijd een rol bij oordeelsvorming en advisering. Het is belangrijk dat wij ons daarvan bewust zijn. Daarnaast willen wij blijven nadenken over hoe wij willen inspelen op kenmerken van ouders met als doel: kansen voor leerlingen te vergroten.

4. Dubbele adviezen

Tot slot, niet voor alle leerlingen in groep 8 is al helemaal duidelijk welke schoolsoort voor hen het meest geschikt is. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld laatbloeiers zijn of door welke oorzaak ook een bepaalde achterstand hebben opgelopen. Dit zijn voorbeelden van leerlingen die baat kunnen hebben bij een bredere brugklas. Deze leerlingen hebben ook baat bij een dubbel schooladvies van de basisschool, zoals havo/vwo, of bijvoorbeeld vmbo-k/vmbo-t.

Basisscholen hebben altijd het recht om zowel enkelvoudige als dubbele adviezen te geven. Middelbare scholen mogen dus niet van basisscholen eisen dat zij alleen enkelvoudige adviezen geven. Er kunnen weliswaar (regionaal) afspraken gemaakt worden tussen basisscholen en middelbare scholen – bijvoorbeeld in de vorm van plaatsingswijzers – over de manier waarop de advisering bij voorkeur plaatsvindt, maar die afspraken mogen basisscholen nooit het recht ontzeggen om meervoudige adviezen te geven. Aangezien het basisschooladvies leidend is, mogen middelbare scholen leerlingen met een dubbel advies niet weigeren. Als zij dat wel zouden doen, overtreden zij de wet en kan de inspectie handhavend optreden.

5. De warme overdracht

Waar mogelijk vindt er een warme overdracht plaats. Tijdens de warme overdracht worden de leerlingen waarover de VO school nog vragen heeft met de leerkracht van de basisschool besproken. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat alle leerlingen worden besproken, bij de meeste leerlingen zal de informatie in onderwijs transparant voldoende zijn voor het goed vervolgen van het onderwijs.

Bijlage

Typen van voortgezet onderwijs in Nederland

Schematische tijdsweergave procedure

periode	wie is betrokken	bijzonderheden
groep 6		
februari	IB - school - ouder	voorlopige inschatting gemaakt op risicoleerlingen mbv grafieken LVS en de ondersteuningsbehoeften. voorlopige uitstroom voorspelling bekijken - handelen afspreken Inschatting schoolniveau - intern gebruik brief ouders vanaf groep 6 rapport
groep 7		
november	informatieavond	er is de mogelijkheid om al aan te sluiten bij de informatieavond verzorgd door Cals IJsselstein - F den Brok
februari	ib-lkr	bekijken resultaten en voorspelling op uitstroom intern
maart	school - ouder-kind	rapport en CITO worden besproken met uitleg op de grafiek en het mogelijke uitstroomniveau.
mei/juni	lkr gr 7/8 en IB	bepalen gezamenlijk voorlopige adviezen
	lkr-ouder-kind	in rapport zit de tabel/grafiek met zicht op uitstroomniveau - geen gesprek over advies
	lkr ouder kind	uitstroom op LWOO gesprekken worden gevoerd
groep 8		
sept	lkr-lln-ouder	tijdens startgesprek bespreken voorlopig advies en doelen vaststelling schooljaar
nov		afname B8 CITO vervolggesprekken LWOO

okt/nov		informatie avond ouders VO
nov	lkr ouder kind	voortgangsgesprek
jan/febr	school-ib-lkr	definitief advies is opgesteld vermeld in parnasSys ouders geven toestemming voor digitale aanmelding
dec/mrt	school-ouder	schoolbezoeken open dagen
febr/mrt	school-ouder	OKR is opgesteld en getekend
februari	kind-school ouders - kind	afname doorstroomtoets
maart	kind-school school-ib-ouder	aanmelden school melding van VO over plaatsing uitslag doorstroomtoets eventueel bijstellen advies in overleg met kind en ouder DUO en parnasSys update
mei/juni	school - VO	warme overdracht
	VO school	informeert over oud leerlingen

Leerlingkenmerken

LEERLINGENKENMERKEN VMBO, HAVO EN VWO, SAMENVATTING

Samenvatting leerlingkenmerken					
	Vmbo-BB (LWOO)	Vmbo-KB	Vmbo-GTL	Havo	Vwo
Inzicht	-heeft een IQ tussen 75 en 90(LWOO) of tussen 91 en 95(BB); Cito* tussen 501 en 523 -heeft een basiskennis van de verschillende domeinen binnen de Nederlandse taal, rekenen en Engels volgens geldende referentieniveaus of streefniveaus ERK* - kan met aangeboden structuur van docent zijn leerdoelen bereiken	-heeft een IQ tussen 96 en 100 (NIO); Cito* tussen 524 en 528 -CVVO uitslagen liggen met uitzondering van maximaal 1 item op KB-niveau -heeft een basiskennis van de verschillende domeinen binnen de Nederlandse taal, rekenen en Engels volgens geldende referentieniveaus of streefniveaus ERK* - kan met aangeboden structuur van docent zijn leerdoelen bereiken	-heeft een IQ tussen 101 en 107 (NIO); Cito* tussen 529 en 536 -CVVO uitslagen liggen met uitzondering van maximaal 1 item op GT-niveau -heeft een basiskennis van de verschillende domeinen binnen de Nederlandse taal, rekenen en Engels volgens geldende referentieniveaus of streefniveaus ERK* -kan met aangeboden structuur van docent zijn leerdoelen zelfstandig bereiken	-heeft een IQ: tussen 108 en 117 (NIO); Cito* tussen 537 en 544 -CVVO uitslagen liggen met uitzondering van maximaal 1 item op havoniveau -heeft een basiskennis van de verschillende domeinen binnen de Nederlandse taal, rekenen en Engels volgens geldende referentieniveaus of streefniveaus ERK* -kan met aangeboden structuur van docent zijn leerdoelen zelfstandig bereiken	-heeft een IQ hoger dan 117 (NIO); Cito* tussen 545 en 550 -CVVO uitslagen liggen met uitzondering van maximaal 1 item op vwo-niveau -heeft een basiskennis van de verschillende domeinen binnen de Nederlandse taal, rekenen en Engels volgens geldende referentieniveaus of streefniveaus ERK* -kan met de docent als coach zijn leerdoelen zelfstandig bereiken gedurende een periode van 6 weken
Studiehouding/Motivatie	-voor AVO-vakken afhankelijk van de extrinsieke motivatie van de docent -samenwerking onder voorwaarde van strakke begeleiding -relatie met docent is van cruciaal belang voor het leren -heeft baat bij weinig docenten en vakken -praktijklessen boeien meer dan theorie	-voor AVO-vakken afhankelijk van de extrinsieke motivatie van de docent -samenwerking onder voorwaarde van begeleiding -heeft succeservaringen nodig om tot verhoogde motivatie te komen	-heeft extrinsieke motivatie van docent nodig om intrinsieke motivatie aan te vullen -samenwerking onder voorwaarde van begeleiding -is sterk taakgericht, waarbij het afhebben van het werk belangrijker is dan de opgedane kennis	-heeft extrinsieke motivatie van docent nodig om intrinsieke motivatie aan te vullen -heeft sturing nodig om te komen tot samenwerken -is sterk taakgericht, waarbij het afhebben van het werk belangrijker is dan de opgedane kennis	-is intrinsiek gemotiveerd -heeft coaching nodig bij samenwerkingsopdrachten -is taakgericht

Samenvatting leerlingkenmerken					
	Vmbo-BB (LWOO)	Vmbo-KB	Vmbo-GTL	Havo	Vwo
Studievaardigheden	- is snel afgeleid en kan moeilijk 10 minuten naar instructie luisteren -kan niet uit zichzelf planmatig leren	-is in staat 10 minuten intensief een instructie te volgen -beschikt over beperkte planningsvaardigheden	-is in staat 20 minuten intensief een instructie te volgen - kan huiswerk en leren van toetsen plannen op korte termijn (maximaal 2 tot 3 dagen)	-is in staat 20 minuten intensief een instructie te volgen -kan huiswerk en leren van toetsen plannen op korte termijn (maximaal een week)	-is in staat 40 minuten intensief een instructie te volgen -kan huiswerk en leren van toetsen plannen voor een periode van 6 weken onder begeleiding van een docent
Sociaal-emotioneel	-wil een persoonlijke relatie met docent -wordt sterk beïnvloed door leeftijdsgenoten	-koppelt leren aan de persoon van de leraar -is gevoelig voor reacties van leeftijdsgenoten	-werkt sterk voor de leraar -komt op school voor de sociale contacten	-werkt sterk voor de leraar -komt op school voor de sociale contacten	-vindt contact en relatie met docent van ondergeschikt belang - is in geringe mate gevoelig voor groepswerking
*Cito	Voor actuele gegevens verwijzen wij naar: http://www.cito-score.nl/schooladvies.html	Voor actuele gegevens verwijzen wij naar: http://www.cito-score.nl/schooladvies.html	Voor actuele gegevens verwijzen wij naar: http://www.cito-score.nl/schooladvies.html	Voor actuele gegevens verwijzen wij naar: http://www.cito-score.nl/schooladvies.html	Voor actuele gegevens verwijzen wij naar: http://www.cito-score.nl/schooladvies.html
**Referentieniveau	1. Referentieniveau Nederlandse taal en rekenen: begin leerjaar 1: 1F, eind leerjaar 2: 1F, eind leerjaar 4: 2F (zie www.taalenrekenen.nl/referentiekader) 2. Streefniveaus ERK: zie www.erk.nl	1. Referentieniveau Nederlandse taal en rekenen: begin leerjaar 1: 1F, eind leerjaar 2: 1F, eind leerjaar 4: 2F (zie www.taalenrekenen.nl/referentiekader) 2. Streefniveaus ERK: zie www.erk.nl	1. Referentieniveau Nederlandse taal en rekenen: begin leerjaar 1: 1F, eind leerjaar 2: 1F, eind leerjaar 4: 2F (zie www.taalenrekenen.nl/referentiekader) 2. Streefniveaus ERK: zie www.erk.nl	1. Referentieniveau Nederlandse taal en rekenen: begin leerjaar 1: 1F, eind leerjaar 3: 2F, eind leerjaar 5: 3F (zie www.taalenrekenen.nl/referentiekader) 2. Streefniveaus ERK: zie www.erk.nl	1. Referentieniveau Nederlandse taal en rekenen: begin leerjaar 1: 1F, eind leerjaar 3: 2F, eind leerjaar 6: 3F (zie www.taalenrekenen.nl/referentiekader) 2. Streefniveaus ERK: zie www.erk.nl

Voorbeelden: gedrag dat kansen belemmert of kansen vergroot

Praktijkvoorbeeld: hoe kansen worden belemmerd

“Het is een echte havo-leerling, kijkend naar leerresultaten, werkhouding, motivatie. Maar thuis heeft deze leerling het zwaar gehad. Dus het lijkt ons beter wat lager in te steken.”

“Ons uitgangspunt is dat een leerling beter kan opstromen dan kan afstromen. Succeservaringen zijn voor leerlingen heel belangrijk. We kunnen dus beter voorzichtig beginnen.”

“Je kunt ze maar beter veilig laten beginnen in het vo. Ik ben zelf ook doorgestroomd van vmbo-t naar havo: als ze écht willen en kunnen, dan komen ze er toch wel.”

“Vorig jaar hebben we een advies omhoog bijgesteld omdat de leerling een hogere score op de eindtoets had. Maar de VO-klas van het hogere niveau zat al vol, dus de leerling is toch naar het lagere niveau gegaan.”

Praktijkvoorbeeld: hoe kansen worden vergroot

Een (ogenschijnlijk) weinig gemotiveerde leerling heeft regelmatig haar huiswerk niet gemaakt. Hoewel de school een vmbo-t advies vindt passen bij de leerprestaties, vraagt zij zich toch af of een vmbo-k/vmbo-t advies niet beter zal zijn. Maar eerst onderzoekt de school de achterliggende redenen van het huiswerkgedrag. De leerling blijkt vaak te moeten zorgen voor haar broertjes/zusjes. School gaat hierover in gesprek met ouders en de leerling en komt tot de slotsom dat de leerling een vmbo-t-advies gaat krijgen.

Een leerling laat op cognitief gebied havo zien in de brede brugklas, maar de mentor vindt hem ongemotiveerd en ervaart zijn gedrag als lastig. De mentor vindt dat de leerling geen ‘havo-houding’ heeft en plaatst hem in vmbo-t. Een collega stelt dit ter discussie: “Als deze leerling ondanks weinig motivatie al dit prestatieniveau laat zien, dan kan er nog veel meer in zitten en moet hij in ieder geval de kans krijgen om naar havo door te stromen.” Er wordt toch voor havo gekozen, en de leerling doet het daar goed.

“Onze adviescommissie bestaat uit de leerkrachten van de groepen 6,7,8, de ib-er en de directeur. Iedereen vult voor alle leerlingen een formulier in met een schooladvies, voorzien van een motivering. Vervolgens wordt iedere leerling besproken.” Hier is tegenspraak gecreëerd.

“Het is onze visie dat we leerlingen kansen bieden, en dat we er naartoe moeten werken om hun kansen te vergroten. Dat betekent dat we ons onderwijs daarop inrichten. Daarvoor is het

belangrijk dat er naast aandacht voor cognitieve aspecten ook oog is voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden en het verbeteren van de werkhouding.”